

Sygn. akt X Ga 245/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

P., dnia 26 czerwca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu X Wydział Gospodarczy Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący SSO Ewa Kaźmierczak

Sędziowie SSO Wanda Migdał

del. SSR Przemysław Nowacki

Protokolant st.sekr.sąd. Małgorzata Kotecka

po rozpoznaniu w dniu 26 czerwca 2014 r., w P.

na rozprawie

sprawy z powództwa K.-H. M..W. B., A.A. (...) spółki jawnej w P.

przeciwko M. J.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego Poznań-Stare Miasto w P. z dnia 13 marca 2014 r. sygn. akt IX GC 2509/13.

1. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie II. w ten sposób, że zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 764,79 zł (siedemset sześćdziesiąt cztery złote siedemdziesiąt dziewięć groszy), a w pozostałym zakresie powództwo oddala,
2. zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 91,80 zł z tytułu zwrotu kosztów procesu w instancji odwoławczej.

SSO Wanda Migdał SSO Ewa Kaźmierczak SSR Przemysław Nowacki

UZASADNIENIE

Powód (...) M.W. B., A.A. (...) spółka jawna w P. domagał się w pozwie z 19 sierpnia 2013r. zasądzenia od pozwanej M. J. kwoty 21.751,28 zł z odsetkami ustawowymi od kwot:

- 1.) 461,03 zł od dnia 20 lutego 2013r. do dnia zapłaty,
- 2.) 654,30 zł od dnia 22 lutego 2013r. do dnia zapłaty,
- 3.) 2.662,41 zł od dnia 6 marca 2013r. do dnia zapłaty,
- 4.) 4.884,35 zł od dnia 12 maja 2013r. do dnia zapłaty,
- 5.) 10.000,00 zł od dnia 25 czerwca 2013r. do dnia zapłaty,
- 6.) 966,56 zł od dnia 25 czerwca 2013r. do dnia zapłaty,

7.) 1.015,81 zł od dnia 27 czerwca 2013r. do dnia zapłaty,

8.) 1.106,82 zł od dnia 13 sierpnia 2013r. do dnia zapłaty,

i kosztami procesu. Powoływał się na umowy sprzedaży pozwanej towarów, za które pozwana nie zapłaciła.

W sprawie wydany został przeciwko pozwanej 3 października 2013r. nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym zasądający powyższe należności z odsetkami ustawowymi j/w i kosztami w wysokości 2.689zł.

Od nakazu pozwana wniosła zarzuty w całości podnosząc zarzut nieistnienia roszczenia i wnosząc o uchylenie nakazu zapłaty, oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów procesu według norm przepisanych. Pozwana podnosiła, że roszczenie dochodzone przez stronę powodową nie znajduje uzasadnienia w stanie faktycznym i tym samym nie zasługuje na uwzględnienie, jako że dochodzona pozwem należność została już przez pozwaną w całości uregulowana. Pozwana wskazała, iż 24 czerwca 2013r. dokonała przelewu kwoty 10.000,00zł wynikającej z faktury VAT nr (...) FV z 26 marca 2013r., a której to termin płatności przypadał na 24 czerwca 2013r. Kwota 1.106,82 zł stanowiąca przedmiot faktury VAT nr (...) FV z 14 maja 2013 r. została zapłacona przez pozwaną przelewem w dniu 7 sierpnia 2013 r., gdy termin płatności faktury przypadał na 12 sierpnia 2013 r.). Na dowód powyższego przedstawiła potwierdzenie przelewu z dnia 24 czerwca 2013r. na kwotę 10.000zł (faktura VAT nr (...) FV) i potwierdzenie przelewu z 7 sierpnia 2013 r. na kwotę 1.106,82 zł (faktura VAT nr (...) FV). Nadto podniosła, że 15 października 2013 r. pozwana dokonała na rzecz powoda wpłaty kwoty 17.323,37zł, która zawierała również koszty procesowe w wysokości 2.689zł (na dowód załączyła potwierdzenie przelewu z 15 października 2013r. na kwotę 17.323,37zł). Tym samym wedle pozwanej w całości zaspokojona została należność stanowiąca przedmiot niniejszej sprawy.

W odpowiedzi strona powodowa potwierdziła fakt dokonania wpłat opisanych przez pozwaną w jej zarzutach od nakazu zapłaty. Zaznaczyła, iż pozwana zapłaciła całą należność główną wraz z kosztami postępowania sądowego, ale nie uiściła odsetek za opóźnienie wg wyliczeń powoda w następujących wysokościach :

1) od kwoty 461,03 zł do 23 października 2013 r. wynoszą 40,04 zł,

2) od kwoty 654,30zł do 23 października 2013 r. wynoszą 56,60 zł,

3) od kwoty 2.662,41zł do 23 października 2013 r. wynoszą 219zł,

4) od kwoty 4.884,35zł do 23 października 2013 r. wynoszą 283,60 zł,

5) od kwoty 10.000zł do 23 października 2013 r. wynoszą 537,80zł,

6) od kwoty 966,56zł do 23 października 2013 r. wynoszą 41,30zł,

7) od kwoty 1.015,81zł do 23 października 2013 r. wynoszą 42,70 zł,

8) od kwoty 1.106,82zł do 23 października 2013 r. wynoszą 28,40 zł. W związku z powyższym powód domagał się utrzymania nakazu zapłaty w mocy, co do kwoty 1.249,44 zł wraz z odsetkami od 24 października 2013 r. do dnia zapłaty.

Na rozprawie 13 marca 2014r. ujawniono, iż pozwana uiściła na konto komornika w toku postępowania zabezpieczającego 8 listopada 2013r. także kwotę 1.260,84zł.

Wyrokiem z 13 marca 2014 r. Sąd Rejonowy Poznań- Stare Miasto w P.:

I. uchylił w całości nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym wydany przez Sąd Rejonowy P. w P. IX Wydział Gospodarczy z 3

października 2013 r. sygn. akt IX GNc 6068/13;

II. oddalił powództwo co do kwoty 1249,44 zł;

III. w pozostałym zakresie umorzył postępowanie;

IV. koszty procesu stosunkowo rozdzielił po 50 % i zasądził od powódki na rzecz pozwanej kwotę 408 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

W uzasadnieniu wyroku zostało ujawnione, co następuje:

W ramach ustaleń faktycznych:

Strony niniejszego postępowania są przedsiębiorcami.

Strony zawarły osiem umów sprzedaży towarów, potwierdzonych wystawionymi przez powoda fakturami VAT o numerach: (...)FV z dnia 21 listopada 2012 roku, opiewającą na kwotę 5.417,50 zł, z terminem płatności wyznaczonym na dzień 19 lutego 2013 roku; P- (...) z dnia 23 listopada 2012 roku, opiewającą na kwotę 654,30 zł, z terminem płatności wyznaczonym na dzień 21 lutego 2013 roku; P-1983FV z dnia 5 grudnia 2012 roku, opiewającą na kwotę 2.662,41 zł, z terminem płatności wyznaczonym na dzień 5 marca 2013 roku; P-2040FV z dnia 11 grudnia 2012 roku, opiewającą na kwotę 4.884,35 zł, z terminem płatności wyznaczonym na dzień 11 marca 2013 roku; P-0390FV z dnia 26 marca 2013 roku, opiewającą na kwotę 14.215,06 zł, z terminem płatności wyznaczonym na dzień 24 czerwca 2013 roku; P- (...) z dnia 26 marca 2013 roku, opiewającą na kwotę 966,56 zł, z terminem płatności wyznaczonym na dzień 24 czerwca 2013 roku; P- (...) z dnia 28 marca 2013 roku, opiewającą na kwotę 1.015,81 zł, z terminem płatności wyznaczonym na dzień 26 czerwca 2013 roku oraz P- (...) z dnia 14 maja 2013 roku, opiewającą na kwotę 1.106,82 zł, z terminem płatności wyznaczonym na dzień 12 sierpnia 2013 roku.

Przed wniesieniem przez powoda pozwu o zapłatę pozwana dokonała dwóch wpłat na poczet należności wynikających z faktur VAT. 24 czerwca 2013r. pozwana wpłaciła na rachunek bankowy powoda kwotę 10.000 zł, wskazując, że płatność następuje na poczet należności wynikającej z faktury VAT numer (...)FV. 7 sierpnia 2013 r. pozwana dokonała przelewu na rachunek bankowy powoda kwoty 1.106,82 zł. Płatność zaliczona została na poczet należności wynikającej z faktury VAT numer (...)FV.

Po wydaniu nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym z 3 października 2013 roku (sygn. akt: IX GNc 6068/13) pozwana wpłaciła 15 października 2013 roku na rachunek bankowy powoda kwotę 17.323,37 zł, na którą składały się kwota 14.634,37 zł tytułem częściowo nieuregulowanych należności wynikających z wystawionych przez powoda faktur VAT oraz kwota 2.689zł tytułem zwrotu kosztów procesu zasądzonych nakazem zapłaty tutejszego Sądu.

24 października 2013 roku pozwana wniosła zarzuty od nakazu zapłaty z dnia 3 października 2013 roku, uiszczając opłatę sądową w kwocie 816 zł.

Przelewem z 8 listopada 2013 roku pozwana uregulowała kwotę 1.260,84 zł. wpłacając na konto Komornika sądowego prowadzącego postępowanie egzekucyjne tytułem odsetek za opóźnienie. Tym samym pozwana w całości wykonała zobowiązanie ciążące na niej wobec powoda.

Sąd ujawnił, że stan faktyczny ustalił na podstawie przeprowadzonych w toku postępowania dowodów z dokumentów prywatnych, w tym w szczególności faktur VAT, przypisując im znaczenie, jakie wynika z treści art. 245 k.p.c. Za wiarygodne Sąd uznał zawarte w zarzutach od nakazu zapłaty oświadczenie pozwanej o dokonanych wpłatach, a także wynikające z pisma powoda z 18 października 2013 r. oraz z odpowiedzi na zarzuty z 7 lutego 2014 r. twierdzenia powoda o uregulowaniu przez pozwaną należności głównej w całości. Stanowiska obu stron zostały poparte przedłożonymi w toku postępowania potwierdzeniami przelewów bankowych, którym Sąd dał wiarę w całości.

Sporna było w sprawie kwestia zapłaty przez pozwaną odsetek ustawowych za opóźnienie liczonych od kwot i terminów wskazanych w nakazie zapłaty z dnia 3 października 2013 roku.

Sąd Rejonowy zważył, że bezspornym w niniejszej sprawie było to, że strony łączyły umowy kupna sprzedaży towarów. Zgodnie z dyspozycją art. 535 kc. przez umowę sprzedaży sprzedawca zobowiązuje się przenieść na kupującego własność rzeczy i wydać mu rzecz, a kupujący zobowiązuje się rzecz odebrać i zapłacić sprzedawcy cenę

W niniejszej sprawie powód dochodził od pozwanej zapłaty kwoty 21.751,28 zł wraz z odsetkami ustawowymi i kosztami procesu. Jak wykazało postępowanie dowodowe, a także potwierdził sam powód w oświadczeniu z 18 października 2013r. oraz piśmie procesowym z 7 lutego 2014 r. pozwana przed wniesieniem zarzutów od nakazu zapłaty uregulowała należność główną wynikającą z wystawionych faktur w całości. W dniu 8 listopada 2013 roku pozwana w całości zapłaciła również odsetki ustawowe za opóźnienie od należności głównej. W ocenie Sądu orzekającego w toku postępowania pozwana zaspokoili więc roszczenie powoda. Roszczenie to przestało istnieć, w związku z czym wydanie wyroku stało się zbędne.

Stosownie do art. 496 kpc po przeprowadzeniu rozprawy sąd wydaje wyrok, w którym nakaz zapłaty w całości lub w części utrzymuje w mocy albo go uchyla i orzeka o żądaniu pozwu, bądź też postanowieniem uchyla nakaz zapłaty i pozew odrzuca lub postępowanie umarza. Z tego względu na podstawie art. 496 kpc Sąd Rejonowy uchylił nakaz zapłaty z dnia 3 października 2013 roku w całości.

Zgodnie z art. 355 § 1 kpc. sąd wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania, jeżeli powód cofnął ze skutkiem prawnym pozew lub jeżeli wydanie wyroku stało się z innych przyczyn zbędne lub niedopuszczalne. W oparciu o art. 355 k.p.c. Sąd umorzył postępowanie w zakresie zasądzenia od pozwanej na rzecz powoda należności głównej w kwocie 21.751,28 zł. Powód nie podtrzymywał bowiem zawartego w pozwie żądania zasądzenia należności głównej przyznając, że została ona uregulowana w całości. Sąd oddalił natomiast powództwo co do kwoty 1.249,44 zł. Roszczenie zapłaty tej kwoty powód popierał bowiem jeszcze w piśmie procesowym z 7 lutego 2014 roku. Z uwagi jednak na wpłatę kwoty 1.249,44 zł przez pozwaną na konto Komornika sądowego działającego na rzecz powoda w dniu 8 listopada 2013 roku roszczenie powoda było w tym zakresie niezasadne i dlatego Sąd je oddalił. O kosztach procesu Sąd Rejonowy orzekł w punkcie IV na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c., rozdzielając je pomiędzy stronami stosunkowo po połowie i z tego tytułu zasądzając od powoda na rzecz pozwanej kwotę 408 zł.

Wyrok został zaskarżony apelacją przez stronę powodową jedynie w części, a mianowicie co do pkt.II, która to powódka wносиła o zmianę punktu II. zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie żądania pozwu co do kwoty 1.249,44 zł i jej zasądzenie, ewentualnie o uchylenie wyroku w tym zakresie oraz przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania. Nadto wносиła o zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych. Strona powodowa zarzuciła obrazę art. 233 k.p.c. poprzez błędną ocenę zebranych dowodów i sprzeczność istotnych ustaleń Sądu I instancji z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego, przejawiającej się na ustaleniu przez sąd okoliczności, że pozwana na etapie postępowania I instancyjnego w całości wykonała zobowiązanie ciążące na niej wobec powoda, sprzeczność ustaleń Sądu ze zgromadzonym materiałem dowodowym poprzez uznanie, że pozwana dokonując wpłaty na konto Komornika sądowego prowadzącego postępowanie zabezpieczającego w całości wykonała zobowiązanie ciążące na niej wobec powoda i art. 354 k.c. poprzez błędne jego zastosowanie, i uznanie, że w niniejszej sprawie pozwana wykonała w całości zobowiązanie ciążące na niej wobec powoda, podczas gdy powód nie został zaspokojony co do kwoty 1.249,44 zł. W uzasadnieniu powód wywodził, iż wobec zaspokojenia powoda przez pozwaną, co do należności głównej, spór dotyczył braku zapłaty kwoty 1.249,44zł, tytułem rozliczenia odsetek naliczanych od poszczególnych kwot dochodzonych pozwem w przedmiotowej sprawie. Nadmieniał, iż na podstawie wydanego w sprawie sygn. akt IX GNc 6068/13 nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym zostało wszczęte postępowanie zabezpieczające prowadzone przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Kaliszu D. B., w sprawie sygn. akt Km 1311/13. Przedmiotem postępowania zabezpieczającego było zabezpieczenie roszczenia w postaci kwoty pieniężnej w wysokości 1.249,44 zł. W związku z dokonaniem 8 listopada 2013 roku przelewem przez pozwaną Komornik Sądowy poinformował powoda pismem

z 2 grudnia 2013r. o zakończeniu postępowania zabezpieczającego i pozostawieniu tytułu zabezpieczenia w aktach sprawy. Zabezpieczenie zaś nie stanowi zaspokojenia roszczenia.

W ocenie Sądu dokonanie przelewu przez pozwaną na konto komornika w toku postępowania zabezpieczającego jest jednoznaczne ze spełnieniem świadczenia, a więc zaspokojeniem roszczenia. Wedle skarżącego stanowisko przejęte przez Sąd jest błędne, bowiem postępowanie zabezpieczające nie zmierza bezpośrednio do ochrony praw podmiotowych i przymusowego wykonania orzeczeń sądowych, gdyż jego rola polega jedynie na zapewnieniu realizacji w postępowaniu egzekucyjnym prawa, stwierdzonego następnie w postępowaniu rozpoznawczym.

W przedmiotowej sprawie Sąd pomylił funkcję postępowania zabezpieczającego z egzekucyjnym, o czym świadczy między innymi stwierdzenie w uzasadnieniu wyroku, że „Przelewem z dnia 8 listopada 2013 roku pozwana uregulowała kwotę 1.260,84 zł. wpłacając na konto Komornika sądowego prowadzącego postępowanie egzekucyjne tytułem odsetek za opóźnienie. Tym samym pozwana w całości wykonała zobowiązanie ciążące na niej wobec powoda”. Bezsportnym jest, iż kwota 1.249,44 zł, co do której Sąd oddalił powództwo została jedynie zabezpieczona, a nie zaspokojona. W związku więc z wpłatą przez pozwaną kwoty 1.249,44 zł na konto komornika w toku postępowania zabezpieczającego nie doszło do spełnienia przez pozwaną świadczenia w całości, a z uwagi na brak zaspokojenia co do kwoty 1.249,44 zł. Stąd uzasadniony jest stwierdzenie, iż w świetle art. 354 k. c. dłużnik nie wykonał swojego zobowiązania zgodnie z jego treścią, a z uwagi na brak zapłaty w/w kwoty.

W odpowiedzi na apelację strona pozwana wniosowała jej oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego. Pozwana nie podzieliła wywodów apelacji, potwierdzając prawidłowość stanowiska Sądu Rejonowego. Nadto podtrzymała zarzuty z ostrożności procesowej co do wyliczenia wysokości odsetek stanowiących wartość przedmiotu zaskarżenia, bowiem powódka naliczyła też odsetki od kwot uregulowanych terminowo. Wedle pozwanej i jej wyliczeń należne odsetki wynosiły 727,91zł.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja powoda wniesiona jedynie co do pkt. II wyroku Sądu Rejonowego okazała się skuteczna, ale jedynie w części. W pozostałym zakresie wyrok Sądu Rejonowego uprawomocnił się i nie podlegał kontroli instancyjnej. Dla porządku stwierdzić należy, że sąd odwoławczy badając tę kwestię z urzędu nieważności przeprowadzonego postępowania nie stwierdził.

Poddając kontroli instancyjnej zaskarżone orzeczenie w zakresie objętym zaskarżeniem stwierdzić należy, że Sąd Rejonowy w przeważającej mierze stan faktyczny ustalił prawidłowo, za wyjątkiem kwestionowanego słusznie przez apelującego ustalenia, iż pozwana uregulowała także odsetki za opóźnienie w toku procesu. Słusznie zauważa skarżący, iż strona pozwana żądane i wyliczone przez powoda odsetki za opóźnienie, mimo kwestionowania ich wysokości, uiszczyła na konto komornika w toku postępowania zabezpieczającego roszczenia powoda dochodzonego w sprawie niniejszej. Taki zaś sposób nie prowadzi do zaspokojenia powoda, a jedynie zabezpiecza późniejszą wykonalność roszczeń stwierdzonych prawomocnym wyrokiem. Jest to zabezpieczenie tymczasowe do chwili gdy sąd prawomocnie orzeknie o zasadności roszczeń powoda dochodzonych w sporze. W sytuacji zaś gdy nastąpiłoby prawomocne oddalenie powództwa, to zgodnie z art. 744§1kpc zabezpieczenie takie upadłoby. W konsekwencji zgłoszone w sprawie roszczenie, jedynie zabezpieczone na czas trwania procesu nie stanowi zaspokojenia powoda i wymagało obsadzenia.

W tym zaś względzie, oceniając podtrzymane roszczenie odsetkowe powoda stwierdzić należało, iż tylko w części naliczył on i domagał się odsetek od należności głównych za opóźnienie prawidłowo, co zarzucała trafnie strona pozwana. Wedle bowiem nie zakwestionowanych w apelacji ustaleń faktycznych Sadu w zakresie dat i wartości płaconych przez pozwaną na rzecz powoda z tytułu faktur stwierdzić należy, co następuje:

1. z faktury (...) kwota należności 461,03zł wymagalna była od 20 lutego 2013r. a została zapłacona wg ustaleń Sądu 15 października 2013r., stąd odsetki ustawowe za opóźnienie wynoszą 39,08zł;

2. z faktury (...) kwota należności 654,30zł wymagalna była od 22 lutego 2013r. a została zapłacona wg ustaleń Sądu 15 października 2013r., stąd odsetki ustawowe za opóźnienie wynoszą 55zł;

3. z faktury (...) kwota należności 2.662,41zł wymagalna była od 6 marca 2013r. a została zapłacona wg ustaleń Sądu 15 października 2013r., stąd odsetki ustawowe za opóźnienie wynoszą 212,41zł;

4. z faktury (...) kwota należności 4.884,35zł wymagalna była od 12 marca 2013r. a została zapłacona wg ustaleń Sądu 15 października 2013r., stąd odsetki ustawowe za opóźnienie wynoszą 379,24zł;

5. z faktury (...) kwota należności 10.000zł płatna była do 24 czerwca 2013r. i tego właśnie dnia wedle ustaleń Sądu została zapłacona, a więc nie powstało żadne w tym względzie opóźnienie, a co za tym idzie i odsetki;

6. z faktury (...) kwota należności 966,56zł wymagalna była od 25 czerwca 2013r. a została zapłacona wg ustaleń Sądu 15 października 2013r., stąd odsetki ustawowe za opóźnienie wynoszą 38,90zł;

7. z faktury (...) kwota należności 1.015,84zł wymagalna była od 27 czerwca 2013r. a została zapłacona wg ustaleń Sądu 15 października 2013r., stąd odsetki ustawowe za opóźnienie wynoszą 40,16zł;

8. z faktury (...) kwota należności 1.106,82zł płatna była do 12 sierpnia 2013r., a została zapłacona 7 sierpnia 2013r., a więc przed terminem płatności, a więc nie powstało żadne w tym względzie opóźnienie, a co za tym idzie i odsetki.

Sumując powyżej wyliczone należne powodowi odsetki za opóźnienie stwierdzić należało, iż rację miała pozwana zarzucając niewłaściwe ich wyliczenie, bowiem te należne są powodowi zgodnie z art. 481§1i 2 kc w kwocie łącznej jedynie 764,79zł, nie zaś jak wnosił powód w kwocie 1.249,44zł. Z tego powodu na podstawie art. 386§1kpc zmieniono wyrok Sądu I instancji w zaskarżonym zakresie, a mianowicie zasądzono od pozwanej na rzecz powoda z tytułu odsetek ustawowych za opóźnienie 764,79zł oddalając powództwo powyżej tej kwoty, jako naliczonej bezpodstawnie. Kwota zasądzona zostanie powodowi przekazana z przedmiotu zabezpieczenia, które to w pozostałej części upadnie (art. 744§1kpc).

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono zgodnie z jego wynikiem i stosownie do wartości przedmiotu zaskarżenia – 1.250zł. Powód wygrał w instancji odwoławczej w 6/10 częściach i w takim zakresie należy mu się zwrot poniesionych w instancji odwoławczej kosztów (łącznie poniesiono 153zł, z czego do zwrotu od pozwanej należy się powodowi 91,80zł).

SSO Wanda Migdał SSO Ewa Kaźmierczak SSR(del.) Przemysław Nowacki